

HENGISTYELINSAIRAUDET JA HENGITYSVAIKEUDET

Sekä niiden hoitotyö

KSAO

Kaisa-Leea Kurko

YLEISIMMÄT HENGITYSELINSAIRAUDET

- Keuhkoputkentulehdus (*Bronkiitti*)
- Keuhkokuume (*Pneumonia*)
- Keuhkolaajentuma (*Emfyseema*)
- Keuhkoahtaumatauti (*COPD*)
- Astma (*asthma bronchiale*)
- Keuhkotuberkuloosi (*tuberculosis pneumoniae*)

HYPOKSEMIAN OIREET

- hengitystiheyden kasvaminen
- pulssin nopeutuminen ja myöhemmin hidastuminen
- hengenahdistus tai pinnallinen hengitys
- kalpea tai sinertävä iho
- levottomuus, tuskaisuus, väsymys, hikoilu
- sekavuus, tajunnan tason aleneminen

HOITOTYÖN MENETELMÄT:

- Rauhoittaminen, ei jätetä yksin!
- Huoneilman raikkaus ja kostutus
- Hyvän asennon järjestäminen (kuuntele potilasta)
- Kiristävät vaatteet avataan.
- Mahd. tuoliin istumaan etukumaraan tyynyillä tuettuna.
- Vuodepotilailla pään kohottaminen istuvaan tai puoli-istuvaan asentoon
- Tarvittaessa nieluputki, vierasesine pois (Heimlichin ote)

Potilaan auttaminen hengitysvaikeuksissa

- Jos potilas kärsii hapenpuutteesta:
- Lääketieteellinen happi happiviiksillä, happinaamarilla, CPAP-laitteella
- Nieluputki
- Jos potilas ei itse hengitä, happi hengityspalkeella (ambu), intubointi
- Joskus trakeostomia
- Respiraattorihoito

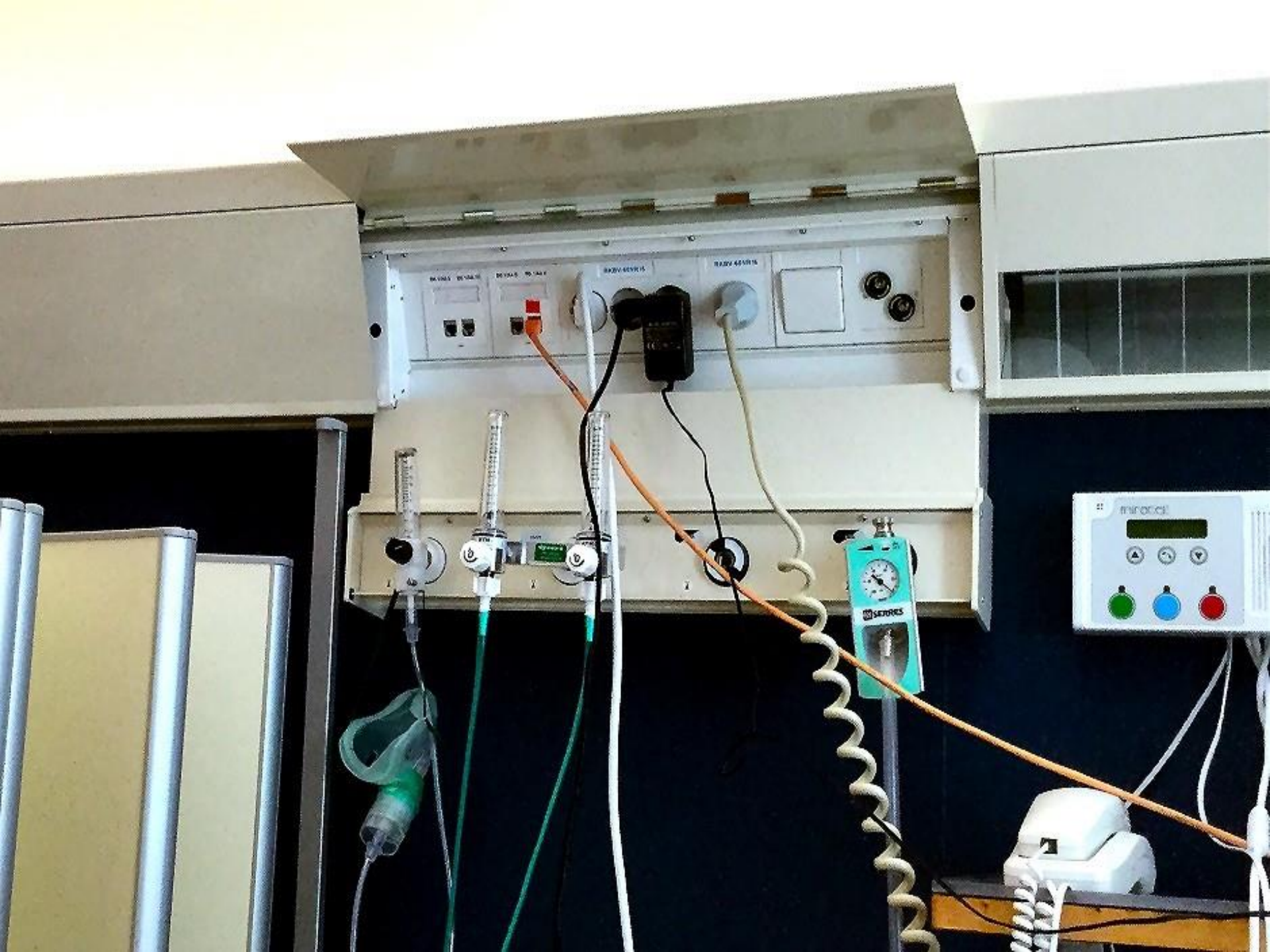
Lisähapen antaminen

- Ikkunan aukaisu, jos mahdollista
- Lisähappi maskilla tai viiksillä
(*seinähappi, , kuljetushappi*)
- Viiksillä max. 5l/min
- Maskeja erilaisia

Seinähapen annostelu

- Kiinnitä letkut liittimiin, avaa virtaussäädin, aseta happi potilaalle
- 2- 15l /minuutti perustauti huomioiden, yl. lääkärin määräys
- HUOM! Jos COPD max. 2l/min!!!

Lisähapen antaminen

- Huomioitava, että lisähappi kuivattaa hengitysteiden limakalvoja → **hengitysilman riittävä kostutus.**
- Kostutusvesi vaihdettava päivittäin, koska hyvä elatusaine bakteereille! (paitsi Aquapack)
- Joillain kroonisia keuhkosairauksilla sairastavilla (mm. COPD) jatkuva happihoidon tarve myös kotona → **happirikastin**
- Hapenannon aikana potilaan turvallisuudesta huolehditaan fyysisesti ja psyykkisesti.
- Happi helposti sytyttävä kaasu → tulipalon vaara!

KOTIHAPPIHOITO

- *Happirikastin* ja/tai happilaitteisto (happipullo tai nestemäinen happi)
- Käyttöohjeet
- Säännöllinen seuranta
- Lisäksi happiviikset (happimaski)
- Turvallisuus! Avotulenteko kielletty, ohjeet tupakoinnin varalta
- Huolto kotona: happiletkun vaihto (2kk), viikset (2vko), suodattimen pesu (yl. krt/vko)

Liman imeminen

- Tarpeellista, jos runsas lima ei poistu yskimällä → mitkä muut keinot voisivat edesauttaa liman irtoamista?
- Erilaiset imukärjet, imukoneet työyksiköittäin
- Potilas kohoasentoon
- Potilaan informointi

Liman imeminen jatkuu..

- Hengitysteiden imut steriileillä imukatetreilla
- Toimenpide suoritetaan aseptisesti, jottei hengitysteihin viedä imun yhteydessä infektioita
- Välineet: imulaite, imukatetri, (Y-yhdistäjä) tehdaspuhtaat hanskat, tarv. suu-nenäsuojus hoitajalle, vesimuki, roska-astia, sellua

HUOMIO!!!

- yksi imukerta 15-20 sekuntia , jonka jälkeen tauko ja tarv. imun uusiminen.
- imemisen yhteydessä potilaan voinnin ja eritteiden laadun tarkkailu
- eritekeräyspussin ja imuletkun vaihto x1/vrk
- laitosolosuhteissa huolehdittava, että imulaite on jatkuvasti kunnossa ja toimintavalmiina!!!
- imulla ei voida poistaa limaa kovin syvältä, jolloin esim. tyhjennysvoimistelu fysioterapeutin toimesta